

In the evening the Gze
On the Copentze bouw
full of women in pens
On the banks of the river
A chris
Schubert's Elkönig

Hanneke Eggels

Nieuwsbrief Hanneke Eggels – Januari 2018

Poëzie en Politiek – VN en Mensenrechten

Nu Nederland in 2018 een jaar een zetel in de VN Veiligheidsraad bezet, past bescheidenheid over wat wij als klein land kunnen betekenen voor de mensenrechten. Ineens schoot mij een passend beeld te binnen: *het kleinste boekje* (2,2x2,8cm) dat ik heb en waarin de complete tekst van de “Universele Verklaring van de Rechten van de mens”. Het is een broche waarmee ik me sier bij de PEN- vergaderingen.

De Zuid-Afrikaan **William Kentridge** (Johannesburg, 1955) verhoudt zich ook als geëngageerd kunstenaar tot *mensenrechten*.

Hij is bekend geworden door zijn bijzondere animatiefilms en ruimtevullende installaties, opgebouwd uit film, geluid, muziek, tekeningen en objecten. Ik zag in 2015 in EYE filmmuseum Amsterdam *More Sweetly Play the Dance*, een 45 meter lange filminstallatie.

Het inspireerde mij tot een gedicht.

William Kentridge las het en schreef twee jaar geleden meteen terug:

“Dear Hanneke,

Thank you very much for the poem which received and read with pleasure.

It is a lovely sideways look at the work, seeing different connections and finding different meanings. This is what I hoped in making the work – that people will construct their own possible procession. Thank you for your salute.

William Kentridge

23 July 2015 Johannesburg, South Africa.

Voor *William Kentridge*

if we ever get to heaven

megaphone slaves dance
along with skeletons
in strange wars black
as fuel for peace
that never happens
while everything is
happening mister
president sleeps on
as shadow puppets
with no strings attached
struggle to be brave kings
we refuse to throw
palm leaves at all
in power and what
you see in Plato's cave
is a show of dark sorrow
or purple dancers in a blues
alley of the sky city hall

als we ooit gaan hemelen

megafoonslaven dansen
met skeletten in vreemde
oorlogen zwart als kerosine
voor vrede die nooit komt
als alles gebeurt mijnheer
de president slaapt door
terwijl teugellose
wajangpoppen
hun best doen om goede
koningen te zijn
we weigeren palmtakken
te werpen naar
almachtigen en wat
je ziet in Plato's grot
is een show van heftig
verdriet of paarse dansers
in het voorgeborchte
van het hemeltoneel

Hanneke Eggels in: *Nice*. (Ne.-Eng.) Gedichten over mensenrechten.
Cour de Culture 2017. ISBN 9789491206092. € 17,95

Onlangs bood NPO2 *Kunstuur* een uitstekende documentaire over *Kentridge's* werk die een beeld geeft van zijn actuele mondiale poëtica en zijn atelier in Johannesburg en zag ik daar mijn nieuwe bundel *NICE* liggen die hij aan het lezen was?. Vooral zijn moderne 'zwart/wit-graffitti/fresco's' op de Romeinse vestingmuren zijn weer een bezoek aan Rome waard. Zijn kunstenaarsportret kunt u bij *uitzendinggemist* terugzien. Hierbij de link.

https://www.npo.nl/kunstuur/10-12-2017/AT_2084759

Tentoonstelling 'De kunst van lezen. Van William Kentridge tot Wikipedia' .

Te zien in Museum Meermanno | Huis van het Boek van 18 november 2017 t/m 4 maart 2018

5^e lustrum Gedichtendag januari 2018

Vijfentwintig (25) jaar geleden bedacht ik een leuk nieuw project in de landelijke non-profitstichting De Literaire Salon. Het bedenken van leesbevorderingsprojecten voor de overheid was mijn baan. Wat ligt er in de dagelijkse praktijk van een dichter dan meer voor de hand te bedenken dan een landelijke workshop 'Hoe lees je een gedicht' en een landelijke Gedichtendag. Dat was begin jaren negentig. Organiseerde landelijke en rondreizende workshops Poëzielezen met dichters 'Hoe lees je een gedicht', met Johan Polak trok ik langs de Amsterdamse bibliotheken. Naar Brits voorbeeld introduceerde ik bovendien het project *Landelijke Poëziedag* waarmee ik de beleidsambtenaren van de sectie Letteren en Bibliotheken van het Ministerie van OCW hoopte te verbijsteren.

No early bird catches the worm...

Het kwartje viel niet...misschien las OCW erover heen. Het waren maar twee bescheiden zinnnetjes op een A4-tje op de lijst van mijn leesbevorderingsprojecten. Ik was te vroeg met mijn GedichtenDag. Zo lag de gedichtendag, product van mijn brainstorm over leesbevordering een aantal jaren te 'rijpen' op een schap bij het departement, - een geniale mislukking dreigde - maar het bleek net als oude kaas en dure wijn 'retirer pour mieux sauter' toen Poetry International in 2000 een jaarlijkse Gedichtendag –tata- uit de hoed toverde... .. Nu ben ik stiekem trots en dankbaar dat ik met mijn twee eenvoudige zinnnetjes 'een landelijke Gedichtendag naar Brits voorbeeld' aan de succesvolle jaarlijkse Poëzieweek heb mogen bijdragen. Hieronder lees je hoe giga het is geworden en in Nederland en Vlaanderen ingang heeft gevonden. En vier ik mijn eigen 5^e lustrum Gedichtendag met u.

In *het Literatuurmuseum* in Den Haag liggen mijn twee zinnnetjes uit 1992 over **een landelijke gedichtendag** in **het Literaire Salon**-archief in de studiezaal.

GEDICHTENDAG

DICHT MEE!

De Poëzieweek gaat op 25 januari 2018 van start met Gedichtendag. Poëziefhebbers uit heel Nederland en Vlaanderen passen gedichten toe in het leven van alledag. Voor collega's of vrienden, on- en offline.

OVER GEDICHTENDAG

Met Gedichtendag gaat op de laatste donderdag van januari traditiegetrouw de Poëzieweek van start. Gedichtendag, sinds 2000 georganiseerd door Poetry International Rotterdam, is hét poëziefest van Nederland en Vlaanderen. Dan wordt ook de laatste VSB-poezieprijs bekend gemaakt.

Intelligent Books for the discriminating reader

Zou mijn kleindochter - hier op Koningsdag in het Vondelpark- blijven lezen later?

Hoe? Op de E-reader?

Hele kleine boekjes over politiek en mensenrechten?

Gestript?

Dikke over het nu? Dunne over vroeger? Grote over zichzelf, kleine over de wereld?

Of juist omgekeerd?

Ik vraag het me af.

Melancholisch vanwege Brexit lees ik nu de uitstekende biografie van de vrouw van Winston Churchill – *Clementine. First Lady. Life and Wars*, door **Sonia Purell**. (Engels, maar is ook vertaald)

Churchills' autobiografie in Nederlandse vertaling '*Mijn jonge jaren*' is van 1947 en staat doorleefd in mijn boekenkast.

Enkele jaren geleden besprak ik in mijn cursus Nobelprijswinnaars deze opmerkelijke Nobellaureaat voor Literatuur.

A handwritten signature in blue ink that reads 'Hanneke Eggers'.

Veel leesplezier!